

Läkemedel.

Sverige riskerar tappa livsviktig industri

Läkemedelsjätten Astra Zeneca kämpar med vinsttapp, brist på nya storsäljande mediciner och ett oväntat snabbt vd-byte. Men hela branschen är smittad. Den livsviktiga forskningen har svårt att hävda sig och antalet kliniska tester sjunker dramatiskt, visar nya siffror som DN Ekonomi tagit del av.

Hasse Eriksson, reporter
Thorbjörn Spängs, reporter

● Losec och Pulmicort satte svensk läkemedelsindustri på världskartan. Magsårs- och astmamedicinerna drog under flera år in miljarder till Astra men även bolag som Pharmacia och Kabi levde gott på våra krämpor med produkter som Genotropin, Celebrex och Albumin.

Astra Zenecas tappar nu i rask takt patent på flera viktiga produkter och därmed rasar också intäkterna.

– Astra Zeneca behöver fler nya produkter. Egen forskning och utveckling tar lång tid och det kan bli fråga om att köpa in produkter för att kompensera dem man nu snabbt förlorar försäljning på, säger Kristofer Liljeberg, läkemedelsanalytiker på Carnegie.

En annan utväg är att ändra strategi och bredda verksamheten och börja säja medicinskt utbytbara läkemedel (generika). Läkemedlen har samma funktion, kvalitet och säkerhet som ett originalläkemedel men billigare. Den egna forskningen att ta fram nya storsäljare kostar enorma belopp och tar mycket lång tid.

Astra Zenecas besked i vintras att lägga ner hela forskningsverksamheten i Södertälje med 1200 anställda och lägga den utomlands var ett dråpslag för Sverige men inte säkert för bolaget. Enligt

Kristofer Liljeberg hade det inte kommit ut mycket av värde från bolagets forskning på många år.

Ett tydligt tecken på problemen inom läkemedelsindustrin är att antalet kliniska provningar sjunker. Det är de tester som görs i laboratorier och på testpersoner när ett läkemedel tagits fram. Det är ett krav för att läkemedlen ska godkännas.

Antalet anmälda kliniska provningar hos Läkemedelsverket sjönk med 19 procent från 2009 till 2010, enligt LIF. Där sammanställs just uppgifterna för 2011 och sammanställningen är inte helt klar men signalerna är oroande.

– Det vi sett hittills är att den negativa trenden fortsätter. För industrins närvaro i Sverige är de kliniska provningarna väldigt viktiga. Det är en signalmätare inom läkemedelsindustrin om ett land välkomnar forskning kring nya produkter, säger Jan Ström, kommunikationsdirektör på branschorganisationen LIF.

På Astra Zeneca startar nu jakten på en efterträdare till David Brennan. Den tillträdande styrelseordföranden, förre Volvochefen Leif Johansson, tar också över ordförandesklubban tidigare än beräknat. Han valdes i går och tillträder formellt den 1 juni. David Brennan lämnar inte bolaget lottlös. Hur de totala villkoren ska se ut är inte klart ännu, men klart är att han får en årlig pensionsutbetalning på motsvarande omkring 10,6 miljoner kronor under resten av sitt liv.

8

procent

av läkemedelsföretagens driftkostnader gick till forskning och utveckling 2009; att jämföra med 16 procent 2001.

Fakta. Astra Zenecas delår i siffror

* siffror i miljoner dollar	Kvartal 1, 2012	Kvartal 1, 2011
Resultat före skatt	2 053	3 288
Omsättning	7 349	8 292

36
miljoner

kronor uppgick Astra Zenecas vd David Brennans ersättning till i fjol.

Fakta. Så påverkas du av jättarnas kris

Risken för dåliga preparat ökar

1 Att utveckla ett läkemedel tar mycket lång tid, tio-femton år. Allvarliga misstag kan under en så lång utvecklingstid oftast undvikas och det blir en mindre risk för patienterna och det håller också kostnaderna nere.

Testerna görs inte längre i Sverige

2 Underlättar myndigheterna för att göra kliniska tester i Sverige innebär det också att branschen oftast registrerar läkemedlet i landet. Under 1990-talet var Sverige ledande på att tillhandahålla en marknad för kliniska provningar på svenska kliniker och sjukhus.

Fara för att vi inte får tillgång till nya läkemedel

3 Den svenska läkemedelsforskningen har bidragit till att bota och lindra allvarliga sjukdomar. Försvinner den går det inte längre att ta för givet att alla nya läkemedel kommer till Sverige om vi inte samtidigt ser till att vara en intressant test- och pilotmarknad.

Fakta. Forskarjobb försvinner i Södertälje

● **Astra Zeneca** meddelade i samband med sin förra kvartalsrapport i början av februari att nya besparingar innebär att man ska skära ned med 7 300 tjänster globalt, varav 1 100-1 200 forskartjänster i Södertälje i och med att forskningsenheten där avvecklas.
● **Astra Zeneca** bildades genom en fusion 1999 av Astra och Zeneca.

Astra grundades 1913 och Zeneca 1926. Bolaget är i dag verksamt i över 100 länder och antalet anställda är omkring 60 000 världen över. Huvudkontoret finns i London.

● **Sedan 2007** har omkring 20 000 tjänster försvunnit i olika nedskärningsprogram.

TT, Källa: Astra Zeneca